

Història de l'Hospitalet: una síntesi del passat com a eina de futur / dir. Joan Camós i Carles Santacana. L'Hospitalet de Llobregat: CEL'H ; Ajuntament, 1997. 247 p. ISBN 84-7826-821-9.

Sumari.

Introducció. Pensant en el futur / Grup d'Història del Centre d'Estudis de l'Hospitalet.

El medi físic / Antoni Domínguez.

Prehistòria i història antiga / Josep Maria Solias.

L'edat mitjana / Montserrat Cabré, Agustín Castellanos, Francesc Descarrega.

L'edat moderna / Isabel Alarcón, Marta de Planell, Conxi López, Carmen Rodríguez.

El segle XIX / Manuel Domínguez, Marcel Poblet.

El segle XX / Joan Camós, Josep Ribas, Carles Santacana.

Epíleg (1983-1990).

Bibliografia | Fonts arxivístiques | Índex d'il·lustracions, taules, mapes i gràfics.

Av. Josep Tarradellas i Joan, 44 (Espai Moli) | 08901 L'Hospitalet de Llobregat | Tel. 933386091 | celh@celh.cat

El Centre d'Estudis de l'Hospitalet és una entitat sense ànim de lucre fundada l'any 1984

www.celh.cat/publicacions

Bibliografia

MEDI FÍSIC

- BUSQUETS BUEZO, P [et al.], *Geologia d'Osona*. Vic, Escola Universitària de Mestres, 1979.
- CODINA, Jaume, *L'Hospitalet de Llobregat*. L'Hospitalet, Ajuntament. Ponència de Cultura, 1960.
- CODINA, Jaume, *Delta del Llobregat: la gent del fang*. Granollers, Montblanch, 1971.
- CODINA, Jaume, *El delta del Llobregat i Barcelona. gènesi i formes de vida dels segles XVI al XX*. Barcelona, Ariel, 1971.
- DOMÍNGUEZ XIMÉNEZ, A., *Quèstions d'orientació. Treballs amb mapes*. Barcelona, ICE-Universitat de Barcelona, 1981.
- DOMÍNGUEZ XIMÉNEZ, A., JULIÀ BRUGUÉS, R., *L'Hospitalet. El medi físic*, Quaderns Urbans n.º 4, l'Hospitalet, Ajuntament dinàmica Educativa, 1986.
- Gran Encyclopèdia Comarcal de Catalunya. Baix Llobregat i Barcelonès*. Barcelona, Encyclopèdia Catalana.
- L'Hospitalet: dades gràfiques i plànols*. L'Hospitalet, Ajuntament. Dinàmica Educativa, 1982 (Quaderns Urbans, 1)

- Mapa Geológico de España, Escala 1:50.000 Plan Magna Hoja 420/35-16. Hospitalet de Llobregat, Hoja 448/36-17 Prat de Llobregat*. Madrid, Instituto Geológico y Minero de España. Ministerio de Industria, 1975.
- Mapa Geotécnico de Barcelona. Mapa y memoria explicativa. Mecánica de Suelos* VENTANYOL i LÁZARO, A. [et al.], Barcelona, Losan, 1978.
- MARQUÉS i ROCA, M. Àngels, *Les formacions quaternàries del delta del Llobregat*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1984.
- SOLÉ SABARÍS, L. *Geología práctica de los alrededores de Barcelona*. Madrid, Publicaciones de la Dirección General de Enseñanza Media, 1964.
- SOLÉ SABARÍS, L. *Ensaya de interpretación del Cuaternario Barcelonés*. En. *Miscel·lània Barcinonensis* (Barcelona), v 2, p. 8-54, 1983.
- SOLÉ SABARÍS, L. *Geografía de Catalunya*, Vol. 1 i 3. Barcelona, Aedos, 1968.

PREHISTÒRIA I HISTÒRIA ANTIGA

- BALIL ILLANA, Alberto, «Los gorgoneia de Barcino», a *FANTVENTIA*, dins Vol. 1, núm. 1 (1979), pp. 63-70.
- BLAJOT, M., J. O. GRANADOS, J. M. SOLÍAS ARIS [et al.], «El poblamiento de la zona sur de la Layetania litoral en época ibérica y romana», dins *Coloquio de Arqueología Espacial* Teruel, 1984.
- BONAMUSA ROURE, Francesc, «Troballa de les restes d'una sepultura al camí del Mig (Mataró)», dins *Informació Arqueològica* (Institut de Prehistòria i Arqueologia. Diputació de Barcelona), 1979.
- CARRERAS CANDI, Francesc, *Geografia General de Catalunya*. Barcelona.
- FOLCH GUILLÉN, Ramon, *La vegetació dels Països Catalans*. Barcelona, Ketres, 1981.
- GORGES, J. G., *Les villes hispano-romaines: inventaire et problématique archéologiques*. Paris, de Boccard, 1979.
- GRACIA, M. V., «Tres asentamientos paleolíticos en el valle inferior del Llobregat», dins *Estrat* (Igualada), núm. 2 (1990).
- GRANADOS, J. O., «Imitació local d'una forma 1/3 de Terra Sigillata Lucente a Barcino», dins *Fonaments* (Barcelona), núm. 1. (1980).
- IZQUIERDO TUGAS, Pere, *Les Sorres. Sota el delta. Dins l'economia antiga*. (Memòria de Llicenciatura, Universitat de Barcelona) [inèdit], 1986.
- KEAY, S., «The coastal economy in late centuries in the

- Conventus Tarraconensis: decline or change?», dins *BAR International Series*. Oxford, 1984.
- MARQUÉS ROCA, M. Àngels, *Les formacions quaternàries del Delta del Llobregat*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1984.
- MENÉNDEZ PABLO, Xavier, J. M. SOLÍAS ARIS, «El recorregut de la Via Augusta des de Barcino a Ad Fines» [inèdit], dins *Colloque voies romaines du Rhône a l'Ebre. Via Domitia / Via Augusta* (Perpignan), 1989.
- MENÉNDEZ PABLO, Xavier, J. M. SOLÍAS ARIS, «Problemes entorn del Baix Imperi al curs inferior del Llobregat», dins *Reunió d'Economia antiga de la Península Ibèrica, 2a*. Barcelona, 1982.
- MORÁN, J., «Els noms de lloc al Baix Llobregat», dins *Jornades d'Estudi sobre el Baix Llobregat, 1es*. Sant Feliu de Llobregat, 1982.
- PINTA, J. L. de la, «La investigación arqueológica en l'Hospitalet de Llobregat», dins *Butlletí del Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord* (Barcelona), núm. 1 (1991), pp. 69-92.
- PINTA, J. L. de la, *Antecedentes históricos de l'Hospitalet a través de sus restos arqueológicos* (Beca del Museu d'Història de l'Hospitalet) [inèdit], 1987, 67 f.
- RUIZ DE ARBULO, J., *Empúries, puerto de escala o puerto de comercio*. (Memòria de llicenciatura. Universitat de Barcelona), 1984.

SOLÍAS ARIS, J. M., «Excavacions a l'Ermita de N. S. de Sales (Viladecans, Baix Llobregat)», dins *Excavacions Arqueològiques a Catalunya*. Vol. 3, Barcelona, Generalitat, 1983.

SOLÍAS ARIS, J. M., «La Torrassa» (l'Hospitalet de Llobre-

L'EDAT MITJANA

- BATLLE GALLART, Carme, «L'expansió baixmedieval. segles XIII-XV», dins *Història de Catalunya*. Pierre Vilar (Dir.). Barcelona, 1987, vol. 3, p. 498.
- BELENGUER CEBRIÀ, Ernest, Coral CUADRADA MAJÓ, «La forja dels Països Catalans. segles XIII-XV», dins RIQUER, Borja de, *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1996, vol. 3, p. 414.
- BISSON, Thomas N., *Història de la Corona d'Aragó a l'Edat Mitjana*. Barcelona, Ed. Crítica, 1988.
- BONNASSIE, Pierre, «Catalunya mil anys enrera. economia i societat pre-feudal», dins *Economia i societat feudal* Barcelona, Edicions 62, 1979.
- BONNASSIE, Pierre, *Del esclavismo al feudalismo en Europa occidental* Barcelona, Crítica, 1993, 303 p.
- BUSQUETS RIU, J. J., *Una vila al territori de Barcelona. Sant Andreu de Palomar als segles XIII-XV* Barcelona, Fundació Salvador Vives Casajuana, 1991. 366 p.
- CARRÈRE, Claude, *Barcelona. Un centre econòmic en època de crisi (1380-1462)*. Barcelona, Fundació Salvador Vives Casajuana, 1978. 2 vol.
- Catalunya i França meridional a l'entorn de l'any mil. Actes del col·loqui internacional Hug Capet* Barcelona, Generalitat de Catalunya, 1991.
- CATALÀ I ROCA, Pere, «Expressions medievals del Baix Llobregat», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, 31a* (l'Hospitalet de Llobregat, 1986), vol. 4, f. 43-49.
- CODINA I VILA, Jaume, *Els pagesos de Provençana (984-1807): societat i economia a l'Hospitalet preindustrial*. Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1987, 3 vol.
- Congrés d'Història del Pla de Barcelona, 1r. El Pla de Barcelona i la seva història: actes del I congrés d'història del Pla de Barcelona*. Barcelona, IMHB i Ed. La Magraner, 1984, 507 p.
- SÁNCHEZ MARTÍNEZ, Manuel (dir.), *Estudios sobre renta, fiscalidad y finanzas en la Cataluña bajomedieval*, Barcelona, CSIC, 1993, 510 p.
- FARÍAS ZURITA, Víctor, «La sagrera catalana (c.1025-c.1200): Características y desarrollo de un tipo de asentamiento eclesial», dins *Studia Historica*. Vol. XI. 1993, pp. 81-121.
- FELIU I MONFORT, Gaspar, «La toponímia del Pla de Barcelona al segle x», dins *Congrés d'Història del Pla de Barcelona, 1r. El Pla de Barcelona i la seva història: actes...* Barcelona, IMHB i Ed. La Magraner, 1984, pp. 101-112.
- FERNÁNDEZ TRABAL, Joan, Josep FERNÁNDEZ TRABAL, «Els pagesos de Cornellà de Llobregat en els segles xv i xvi», dins *Jornades Arqueològiques del Baix Llobregat, 1es*. Castelldefels, 1989, vol. 1, pp. 359-367.
- SOLÍAS ARIS, J. M., *El poblament ibèric i romà del curs inferior del Llobregat*. (Tesi doctoral. Universitat de Barcelona) [inèdit] Barcelona, 1990.
- dins *Cornellà de Llobregat. Estudis d'Història*. Cornellà de Llobregat, Ajuntament, 1984, pp. 71-126.
- FERNÁNDEZ TRABAL, Josep, *Situació i perspectives de la recerca en la Baixa Edat Mitjana*. Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1993, pp. 363-372.
- «La formació i expansió del feudalisme català. Actes del col·loqui organitzat pel Col·legi Universitari de Girona (8-11 gener 1985)», dins *Estudi General*, núm. 5-6 (1985-1986).
- FREEDMAN, P., *Assaig d'història de la pagesia catalana (segles XI-XV)* Barcelona, 1988.
- FREEDMAN, P. *Els orígens de la servitud pagesa a la Catalunya medieval*. Vic, Eumo Editorial, 1993.
- GARCIA I PARDO, J. «L'Alta Edat Mitjana en la producció historiogràfica al Baix Llobregat», dins *Jornades de Recerca Històrica i Social del baix Llobregat, 1s* Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1993, pp. 353-361.
- GARCIA I PARDO, J., *Entorn a l'origen de l'estruccura agrària pre-feudal a la comarca del Baix Llobregat: els mecanismes d'apropiació de la terra*. [Miscel·lània d'homenatge a Jaume Codina.] El Prat de Llobregat, Ajuntament, 1994, pp. 263-272.
- GARCIA I PARDO, J., *El Pla del Llobregat al segle X*, 1985.
- GRAU MONTSERRAT, Manuel. «Miscelánea hospitalense, s. XI-XII, dins *Boletín de Información Municipal*, núm. 68 (1970), pp. 9-22.
- IGLÉSIES I FORT, Josep, *El fogatge de 1497 estudi i transcripció*. Barcelona, Rafael Dalmau, 1992, 2 vol.
- LÓPEZ MULLOR, A., «Excavacions a l'Ermita de la Mare de Déu de Bellvitge: l'Hospitalet de Llobregat, Barcelona, campanya 1979-1981», dins *Identitats* (Museu d'Història de l'Hospitalet), núm. 1 (estiu 1988). pp. 17-36.
- MARTÍ, Ramon, «L'ensagrerament: l'aventiment de les sagreres feudals», dins *Faventia*, núm. 10 (1988), pp. 153-182.
- MARTÍ, Ramon, «Les "insulae" medievals catalanes», dins *Butlletí de la Societat Arqueològica Lulliana*, núm. 14 (1988), pp. 111-123.
- MONTANER I GIRÓ, Pere, *Orígens de l'Hospitalet l'any 986* [inèdit] (Premi Ciutat de l'Hospitalet, 1968), 117 f.
- PAGÈS I PARETAS, Montserrat. «L'antiga parròquia de Santa Eulàlia de Provençana», dins *XXXI Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos* (l'Hospitalet de Llobregat, maig 1986), vol. 1, f. 217-222.
- PAGÈS I PARETAS, Montserrat, *Art romànic i feudalisme al Baix Llobregat*. Barcelona, Publicacions Abadia de Montserrat, 1992, 693 p. (Biblioteca Abat Oliba, 108).
- PALET I MARTÍNEZ, J. M., S. RIERA I MORA, «Evolució del sec-

- tor de Montjuïc-el port, entre l'època romana i alt-medieval (S. III-X): una contribució a l'estudi diacrònic...», dins *Congrés d'Història de Barcelona, 3r*. Barcelona, Ajuntament, 1993, pp. 49-70.
- PALET I MARTÍNEZ, J. M., S. RIERA I MORA, «Transformacions del paisatge en l'època alt-medieval (s. XII) al sector Montjuïc-el port: una aproximació...», dins *op. cit.*, pp. 181-194.
- RIU I RIU, Manuel, «Alguns costums funeraris de l'Edat Mitjana a Catalunya», dins *Acta Medievalia. necròpolis i sepultures medievals de Catalunya* (Annex 1), 1982, pp. 29-57.
- RIVERA GARRETAS, Milagros, «Dret i conflictivitat social entorn de les dones a la Catalunya pre-feudal i feudal», dins *Més enllà del silenci. les dones en la història de Catalunya*. Mary Nash (dir.). Barcelona, Generalitat, 1988, pp. 52-71.
- ROMERO I ÁLVAREZ, Jordi-Xavier, «El Baix Llobregat en els pergamens del monestir de Sant Pere de les Puelles», dins *La Sentiu* (Museu de Gavà), núm. 12 (gener 1987), pp. 25-38.
- RUIZ DOMÈNEC, José Enrique *L'estructura feudal. Sistema de parentiu i teoria de laliança en la societat catalana (c.980-c.1200)*. Barcelona, Ed. del Mall, 1985.
- SALRACH MARÉS, Josep Maria, *Història dels Països Catalans: dels orígens a 1714*. Barcelona, Edhsa, 1981, 2 vol.
- SALRACH MARÉS, Josep Maria, «El procés de feudalització. Segles III-XII», dins *Història de Catalunya*. Pierre Vilar (dir.), vol. 2. Barcelona, Edicions 62, 1986, 485 p.
- SÁNCHEZ MARTÍNEZ, Manuel, *El naixement de la fiscalitat d'Estat a Catalunya, segles XIV-XV*. Vic, Eumo-Universitat de Girona, 1995, 147 p.
- SERRANO, Yolanda, Nélida CELMA, «Dades socials i econòmiques al Pla de Barcelona segons testaments (segle XIII)», dins *Congrés d'Història de Barcelona, 3r*. Barcelona, Ajuntament, 1993, pp. 233-245.
- Symposium Internacional sobre els orígens de Catalunya (segles VIII-XI)*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 1991.
- TO FIGUERAS, Lluís, «Les femmes dans la société catalane des IXe-Xie siècles», dins *Congrès de la Fédération des Historiens du Languedoc-Roussillon, 66ème* (Montpellier, 1995), pp. 51-65.
- TO FIGUERAS, Lluís, «Le mas catalan du XIIe s.. genèse et évolution d'une structure d'encadrement et d'asservissement de la paysannerie», dins *Cahiers de Civilisation Médiévale*, núm. 36 (1992), pp. 151-177.
- TO FIGUERAS, Lluís, «Señorio y familia: los orígenes del "hereu" catalán (siglos X-XIII)». *Studia Historica*, XI (1993), pp. 57-79.
- UDINA ABELLÓ, Antoni, *La successió testada a la Catalunya altomedieval*. Barcelona, Fundació Noguera, 1984.
- VINOLES VIDAL, Teresa-Maria, «L'esdevenir quotidià: treball i lleure de les dones medievals», dins *Més enllà del silenci. les dones en la història de Catalunya*. Mary Nash (dir.). Barcelona, Generalitat, 1988, pp. 73-89.
- VIVES, Elisenda, «Estudi antropològic de les restes humans de la necròpoli medieval de Bellvitge», *Identitats* (Museu d'Història de l'Hospitalet), núm. 1 (estiu 1988), pp. 36-40.

L'EDAT MODERNA

- ANDRÉS DE PALMA DE MALLORCA, P., *Prat de Llobregat: ensayo histórico*. El Prat de Llobregat, 1958.
- Barcelona ante el mar. Barcelona, Instituto Municipal de Història, 1952 (*Divulgaciones Históricas*; 4).
- CASAS I FUSTER, J., *De pagesos a aturats*. L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament. Dep. Dinàmica Educativa, 1983 (*Quaderns Urbans*; 3).
- CODINA, Jaume, «Los antiguos pastos en Barcelona». Barcelona, Instituto Municipal de Historia, 1965 (*Divulgaciones Históricas*; 12).
- CODINA, Jaume, «Causes de la revolució demogràfica del segle XVIII: el cas d'una vila catalana», dins *Actes del Primer Congrés d'Història Moderna a Catalunya*. Barcelona, 1984.
- CODINA, Jaume, *Curs d'introducció metodològica a la història de l'Hospitalet*. L'Hospitalet de Llobregat. Ajuntament. Ponència de Cultura, 1975.
- CODINA, Jaume, *El Delta del Llobregat i Barcelona. gèneres i formes de vida des del segle XVI al segle XX*. Esplugues de Llobregat, Ariel, 1971 (Homes de Catalunya).
- CODINA, Jaume, *El Delta del Llobregat: la gent del fang*. Granollers, Montblanch, 1965.
- CODINA, Jaume, *L'Hospitalet de Llobregat, 1573-1672*. L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament. Ponència de Cultura, 1970.
- CODINA, Jaume, «L'Hospitalet y la guerra de 1697», dins *Boletín de Información Municipal*, núm. 74 (2º trim. 1972).
- CODINA, Jaume, «La immigració francesa al Delta del Llobregat 1400-1700», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, 25a. El Prat, 1980.
- CODINA, Jaume, *Inundacions al Delta del Llobregat*, dins (Episodis de la història). Barcelona, Rafael Dalmau, 1971.
- CODINA, Jaume, *Els pagesos de Provençana, 984-1807*. Barcelona, Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i Publ. Abadia de Montserrat, 1987 (Biblioteca Abat Oliba; 55).
- CODINA, Jaume, *Proletariat rural al Delta del Llobregat al segle XVIII (Episodis de la història)*. Barcelona, Dalmau, 1969.
- CODINA, Jaume, «El temps dels Segadors», dins *Boletín de Información Municipal* (l'Hospitalet de Llobregat), nº 89-90 (1976).
- Diccionari Barcanova d'Història de Catalunya. Barcelona, Barcanova, 1989.

- DURAN SANPERE, A., «El testimonio de San Andrés de Palomar en el siglo XVI». Barcelona, Instituto Municipal de Historia, 1959 (*Divulgación Histórica*, 9).
- «Los estragos de la peste en Barcelona: siglos XVI y XVII». Barcelona, Instituto Municipal de Historia, 1952 (*Divulgación Histórica*, 4).
- GARCÍA CÁRCEL, R. *Historia de Catalunya, siglos XVI-XVII. la trayectoria histórica*. Barcelona, Ariel, 1985 (Colección Ariel Historia).
- GARCÍA ESPUCHE, A., M. GUÀRDIA I BASSOLS, *Espai i societat a la Barcelona pre-industrial*. Barcelona, La Magraná-IMH, 1986.
- Geografia General de Catalunya*. Francesc CARRERAS CANDI (dir.). Barcelona, Edicions Catalanes, 1980, vol. 4: Barcelona-II.
- GRAU MONTSERRAT, M., «La casa de Molinès y las religiosas de los Santos Mártires (siglo XVIII)», dins *Boletín de Información Municipal*, nº 64.
- GRAU MONTSERRAT, M., «Un testamento del siglo XVI», dins *op. cit.*, nº 78 (2º trim. 1973), pp. 5-12.
- IGLÉSIES FORT, J., *El Cens del Comte de Floridablanca, 1787*. Barcelona, Fundació S. Vives i Casajuana, 1969-70, 2 vol.
- IGLÉSIES FORT, J., «Com es feia un fogatge», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, 8a. Montblanc, 1967.
- IGLÉSIES FORT, J., *El fogatge de 1553*. Barcelona, Fundació S. Vives i Casajuana, 1979, 2 vol.
- MADURELL, J. M., *Fulls històrics de l'Hospitalet de Llobregat*. L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament. Museu d'Història, 1977.
- MARCÉ, F., *Una mirada a la Marina d'ahir. Les nostres masies*. L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament. Museu d'Història, 1980.
- MARCÉ, F., «Llunell, Molinés. España», dins *Boletín de Información Municipal*, nº 64 (4º trim. 1969), p. 5-18.
- MASSANA I LLORENS, M. Pilar, *L'Hospitalet a l'inici del segle XVIII. homes i terres*. L'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 1985.
- MONTANER I GIRÓ, «La ocupación de l'Hospitalet, 1697», dins *Boletín de Información Municipal*, nº 66 (4º trim. 1969).
- MORENO JULIÀ, «Aproximació a l'estrucció de la propietat agrària a l'Hospitalet de Llobregat l'any 1737», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, 31a. L'Hospitalet de Llobregat, 1986.
- MUÑOZ MARTÍNEZ, O., *Las transformaciones socio-económicas en l'Hospitalet de Llobregat en el último tercio del siglo XVIII. el potencial económico y las realizaciones*. L'Hospitalet, Museu d'Història [en premsa]
- NADAL I FARRERAS, J., *Conèixer la història de Catalunya del segle XVI al XVII*. Vol. 3. Barcelona, Vicens Vives, 1983.
- NADAL I FARRERAS, J., *La población española (s. XV-XX)*. Barcelona, Ariel, 1984.
- Les Ordinacions de 1475*. L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament. Museu d'Història, 1975.
- PÉREZ I CONILL, J., *Sant Just Desvern. un paisatge, una història*. Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1987.
- PÉREZ MOLINA, I., «L'Agricultura a l'Hospitalet a 1718», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, 31a. L'Hospitalet de Llobregat, 1986.
- RECAÑO, J., «Consideracions entorn del creixement demogràfic del Baix Llobregat al segle XVIII (1718-1727)», dins *La Sentiu* (Museu de Gavà), núm. 11. (1986).
- RECAÑO, J., «Distribución de la riqueza y estructura social. L'Hospitalet en 1724», *La Història i els joves historiadors catalans*. Barcelona, La Magraná-Institut Municipal d'Història, 1984.
- RECANO, J., «La evolución de la agricultura en el término de l'Hospitalet de Llobregat (siglos XVIII-XIX)», dins *Jornades d'Història Local*, 4s. Viladecans, 1985.
- VILAR, Pierre, *Catalunya dins l'Espanya Moderna. el medi històric*, vol. 2. Barcelona, Edicions 62, 1973 (Col·lecció Estudis i Documents; 2).
- VOLTES BOU, Pere, *Població i Economia a l'Hospitalet pre-industrial*. L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament, 1977.
- VOLTES BOU, Pere, *La Població de Catalunya en el primer quart del segle XVIII*, dins *Estudios Geográficos* (CSIC), núm. 63 (1956).

EL SEGLE XIX

- AIT, *Correspondencia*, Barcelona, Universidad de Barcelona (edición a cargo de Carlos Seco y M.ª Teresa Martínez).
- BALAGUER, Víctor, *Guia de Barcelona a Martorell*, Barcelona, Impr. Jepuis y Villegas, 1857
- BOFILL, Montserrat, Marta de PLANELL, «El Molí paperer del Torrent Gornal (Centre Cultural Tecla Sala)», dins *Progrés*, núm. 79 (nov 1991).
- CAMOS, Joan, *L'Hospitalet, la història de tots nosaltres. 1930-1936*, Barcelona, Diputació, 1986 (Col·lecció d'Estudis Locals i Comarcals; 1).
- CARRERAS, Carles, *Sants: anàlisi del procés de producció de l'espai urbà de Barcelona*. Barcelona, Serpa, 1980.

- CASAS, Joan, *De pagesos a aturats*. L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament, 1983.
- CASAS, Joan, *Com es fa una ciutat*. L'Hospitalet de Llobregat, Museu d'Història, 1986a.
- CASAS, Joan, «L'estrucció de la propietat de la terra a l'Hospitalet: 1875-1905», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, 31a (L'Hospitalet de Llobregat), [inèdit] Vol. 1, 1986b.
- CASAS, Joan, *La formació de la indústria a l'Hospitalet del s. XIX*. L'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 1985.
- CASAS, Joan, *L'Hospitalet: un passeig per la història*, l'Hospitalet, Ajuntament, 1986c.

- CODINA, Jaume, *Els pagesos de Provençana, 974-1807*. L'Hospitalet, Ajuntament, 1988, vol. 3.
- CODINA, Jaume, *El delta del Llobregat i Barcelona. Es-plugues de Llobregat*, Ariel, 1971.
- CODINA, Jaume, «Propietat, canvi social i cost de la vida a l'Hospitalet de Llobregat: estudi de les tendències a llarg termini», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, 31a* (L'Hospitalet de Llobregat) [inèdit] Vol. 1., 1986.
- DOMÍNGUEZ, Manuel, «El carlismo y Hospitalet» dins *Progrés*, núm. 98 (des. 1993), pp. 15-16
- DOMÍNGUEZ, Manuel, «Las crisis del XIX en Hospitalet», dins *Progrés*, núm. 94 (març 1993).
- DOMÍNGUEZ, Manuel, «Los montepíos hospitalenses del siglo XIX», dins *Progrés*, núm. 79 (nov 1991).
- DOMÍNGUEZ, Manuel, «Los montepíos hospitalenses del siglo XIX», dins *Progrés*, núm. 79 (nov 1991).
- FERNÁNDEZ DE RETANA, Juan, «Los pasillos», *Progrés*, núm. 87 (fol. 1992), p. 13.
- FEZ, María Enriqueta de, «El Cementiri de l'Hospitalet 1836-1886», dins *Identitats* (Museu de l'Hospitalet), núm. 2-3 (estiu 1989).
- FONTANA, Josep, «Crisi camperola i revolta carlina», dins *El carlisme, sis estudis fonamentals* Barcelona, L'Avenç i SCEH, 1993 (Còrsia; 7).
- FONTANA, Josep, «La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)», *Història de Catalunya*. Pierre Vilar (dir.), vol. 5. Barcelona, Edicions 62, 1988.
- GARRABOU, Ramón, «La crisis agraria española de finales del XIX: una etapa del desarrollo del capitalismo», dins *Historia agraria de la España contemporánea, vol. 2: Expansión y crisis* Ramón Garrabou, J Sanz (Ed.). Barcelona, Crítica, 1985.
- Guerrillers al Baix Llobregat: els carrasclets del segle XVIII, i els carlins i els republicans del segle XIX*. Barcelona, Centre d'Estudis del Baix Llobregat i Publ. Abadia de Montserrat, 1986. (Biblioteca Abat Oliba, 46).
- IZARD, Miquel, *Industrialización y obrerismo*, Barcelona, Ariel, 1973.
- IZARD, Miquel, *La Revolución Industrial en España. expansión de la industria algodonera catalana 1832-1861*, Mérida, Universidad de los Andes, 1969.
- IZARD, Miquel, *Revolució industrial i obrerisme. Les Tres Classes de Vapor a Catalunya, 1869-1913*, Barcelona, Ariel, 1970.
- MADOZ, Pascual, *Articles sobre el Principat de Catalunya, Andorra i zona de parla catalana del Regne d'Aragó*, Barcelona, Curial, 1985.
- MADOZ, Pascual, *Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar*, [fac-símil] Madrid, 1845-50.
- MARCÉ, Francesc, «“Batllés” o alcaldes de Hospitalet con una sinopsis cronológica de efemérides. Siglos XVIII, XIX y XX», dins *Boletín de Información Municipal*, núms. 82-88 (2º trim. 1974/4º trim. 1975).
- MARCÉ, Francesc, «Hospitalet y la Guerra de la Independencia», *Boletín de Información Municipal*, nº 41-56 (1r trim. 1964/4º trim. 1967).
- MARCÉ, Francesc, *Una mirada a la Marina d'ahir. Les nostres masies*. L'Hospitalet, Museu d'Història, 1980.
- MARCÉ, Francesc, «Notes a la primera carlinada a l'Hospitalet», dins *Guerrillers al Baix Llobregat: els carrasclets del segle XVIII i els carlins i els republicans del segle XIX*. Barcelona, Centre d'Estudis del Baix Llobregat i Publ. Abadia de Montserrat, 1986, (Biblioteca Abat Oliba, 46).
- MATAS, Pilar, Carmen PASTOR, «Aproximació a l'associacionisme hospitalenc a finals del segle XIX: els fundadors del “Centro Económico Agrícola Industrial” .», dins *Identitats*, núm. 4-5 (estiu 1990).
- MATURANA, Salvador, Josep RIBAS, *Conciliació i reformisme a l'Hospitalet de finals de segle (1890-1910)* [inèdit], 1983.
- MORALES, José Manuel, «El barri de Sant Josep», dins *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 6 (oct. 1988).
- MUÑOZ, Oscar, *Las transformaciones socio-económicas en l'Hospitalet en el último tercio del siglo XVIII. el potencial económico y las realizaciones* [inèdit], 1988.
- NADAL, Francesc, «Burgueses contra el municipalismo: la configuración de la Gran Barcelona y las anexiones de municipios (1874-1904)», dins *Geo Crítica* (Universitat de Barcelona), núms. 59-60 (set.-nov 1985).
- NADAL, Jordi. *El fracaso de la Revolución industrial en España, 1814-1913*. Barcelona, Ariel, 1975.
- Patrimoni contemporani. descobrir l'Hospitalet de Llobregat. Pilar Giménez Lax [et al.]. Barcelona, Mancomunitat de Municipis de l'AMB, 1992.
- PLANELL, Marta de, «El recinte industrial Tecla Sala. la família Basté», *Progrés*, núm. 80 (des. 1991).
- POBLET, Marcel, «Una història de c...», dins *Progrés*, núm. 77 (juliol 1991).
- POBLET, Marcel, «Societat i política a l'Hospitalet: els períodes 1820-1823, 1840-1843 i 1854-1856», dins *Identitats* (Museu de l'Hospitalet), núm. 4-5 (estiu 1990).
- POBLET, Marcel, «L'hort de la rectoria i la llibertat dels hospitalencs. Els esdeveniments dels anys 1868 i 1873 a l'Hospitalet», dins *Actes del Congrés Internacional d'Història. Catalunya i la Restauració*, Manresa, 1992, pp. 105-108.
- PRIEGO, J. *Guerra de la Independencia 1808-1814*. Madrid, Ediciones San Martín, 1972.
- RECAÑO, Joaquín, «La evolución de la agricultura en el término de l'Hospitalet de Llobregat, siglos XVIII-XIX», dins *L'agricultura del Delta del Llobregat a mitjans del segle XIX*. Viladecans, Ajuntament, 1986.
- RECAÑO, Joaquín, «L'impacte de Barcelona en la configuració demoespacial del Baix Llobregat: 1718-1860 (I)», dins *La Sentiu* (Museu de Gavà) núm. 9 (des. 1985).
- RAVENTÓS, Manuel, *Els moviments socials a Barcelona en el segle XIX*, Barcelona, Crítica, 1987.
- ROMEU, Antoni, «El Canal de la Infanta i les primeres indústries a l'Hospitalet», dins *Jornades d'Arqueolo-*

- gia Industrial de Catalunya, 1es L'Hospitalet, Museu d'Història i Ajuntament, 1991.
- Rutes urbanes. descoberta del patrimoni industrial de l'Hospitalet de Llobregat.* Manuel Domínguez López [et al.]. L'Hospitalet, Museu d'Història, 1990 (Rutes Urbanes; 11).
- SALMERON, Inocencio, «La filoxera en L'Hospitalet», dins *Progrés*, núm. 54 (gener 1988).
- SALMERON, Inocencio, «Los basureros (I)», dins *Progrés*, núm. 82 (febrer 1992).
- SALMERON, Inocencio, «Orígenes de Collblanc-Torrassa», dins *Progrés*, núm. 77 (juliol 1991).
- SANTACANA, Carles [et al.], «Comportament electoral al Baix Llobregat: Corts Generals i Diputacions entre 1875 i 1890», dins *Actitudes polítiques i cultura política a la Catalunya de la Restauració, 1875-1923* Conxita MIR (Ed.). Lleida, Institut d'Estudis Ilerdencs, 1989.
- SOLÀ I GUSSINYER, Pere, *Història de l'associacionisme contemporani*. Barcelona, Generalitat, 1993.
- TORRAS, Jaume, «Contra-revolució pagesa?», dins *El Carlisme. sis estudis fonamentals* Barcelona, L'Avenç-SCEH, 1993 (Còrsia; 7).
- TRIBÓ, Gemma, «La construcció del Canal de la Infanta», dins *Creixement*, núm. 10 (sept. 1990).
- URBANO, Cristobal, «Caritat pública i reformisme burgès: aproximació a la política social municipal de l'Hospitalet a finals dels segle xix», dins *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, 31a* (l'Hospitalet de Llobregat), [inèdit] Vol. 1, 1986.
- VOLTES, Pere, *Población y economía del Hospitalet pre-industrial* L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament, 1977
- ZAMORA, Francisco de, *Diario de los viajes hechos en Cataluña*. Barcelona, Curial, 1973.

EL SEGLE XX

- BALFOUR, Sebastian. *La dictadura, los trabajadores y la ciudad. el movimiento obrero en el área metropolitana de Barcelona, 1939-1988*. València, Ed. Alfons el Magnànim, 1994.
- BENET, Josep, *Catalunya sota el règim franquista*. Paris, Ed. Catalanes, 1973.
- BERNADES, V., *Estampes de l'Uruguai*. Barcelona, [s.n.], 1935.
- BERNECKER, Walter, *Colectividades y revolución social*. Barcelona, Crítica, 1982.
- BALCELLS, Albert, *Catalunya Contemporánea*. Vol. 2. Madrid, Siglo XXI, 1974.
- BALCELLS, Albert, Joan B. CULLA, Conxita MIR, *Les eleccions generals a Catalunya, de 1901 a 1923*. Barcelona, Fundació Bofill, 1982.
- BONAL, Raimon, *Collblanc i La Torrassa 1974. les raons d'una lluita urbana*, [inèdit], 1974.
- CAMÓS, Joan, «Conversa amb Marià Corominas i Francesc Pedra», dins *L'Avenç*, núm. 60 (maig 1983).
- CAMÓS, Joan, *L'Hospitalet: la història de tots nosaltres 1930-1936*. Barcelona, Diputació, 1986 (Col. d'Estudis Locals i Comarcals; 1).
- CAMÓS, Joan, «El mite de La Torrassa. l'Hospitalet 1931-1936».
- Plecs d'Història local (L'Avenç)*, núm. 1 (1986).
- CAMÓS, Joan, Mercedes GONZÁLEZ, «Activitat econòmica a l'Hospitalet de Llobregat, 1930-1980: la contribució industrial», *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 3, 1987
- CANDEL, Francisco, *Els altres catalans* Barcelona, Edicions 62, 1964.
- CANDEL, Francisco, *Un ayuntamiento llamado ellos* Barcelona, Bruguera, 1994.
- CODINA, Jaume, *El delta de Llobregat i Barcelona*. Barcelona, Ariel, 1971.
- CODINACHS, Pere, *La Federació de Joves Cristians de Catalunya. (1931-36)*. Barcelona, Claret, 1990.
- CASAÑAS, Joan, *El 'progressisme catòlic' a Catalunya, 1940-1980: aproximació històrica*. Barcelona, La Llar del Llibre, 1989.
- COLOMER, Josep Maria, *Espanyolisme i catalanisme. la idea de nació en el pensament polític català, 1939-1979* Barcelona, L'Avenç, 1984.
- CUCURULL, Félix, *Catalunya republicana i autònoma*. Barcelona, La Magranera-IMH, 1984.
- CULLA, Joan B., *El catalanisme d'esquerra, 1928-1936*. Barcelona, Curial, 1977
- DOMÍNGUEZ, Manuel, «Taller d'associacionisme del barri de Bellvitge», *Quaderns d'Estudi* (Centre Estudis de l'Hospitalet), núm. 10, 1991.
- ELLWOOD, Sheelagh, *Prietas las filas. historia de la Falange Española, 1933-1983* Barcelona, Crítica, 1984.
- FONTANA, Josep (ed.), *España bajo el franquismo*. Barcelona, Crítica, 1986.
- ESTIVILL, Jordi. *La cultura política dels treballadors a Catalunya*. Barcelona, La Magranera, 1988.
- FERRER G., Francesc. *La persecució política de la llengua catalana*. Barcelona, Edicions 62, 1985.
- FONTANA, Josep, Enric UCELAY DA CAL, Josep Maria FRA-DERA, *Reflexions metodològiques sobre la història local*. Girona, Cercle d'Estudis Històrics i Socials, 1985.
- FORTUNY, Jaume, *Tornarem a morir?* Barcelona, Pòrtic, 1984.
- FRASER, R., *Recuérdalo tu y recuérdalo a otros* Madrid, Crítica, 1979, 2 vol.
- GARCIA OLIVER, Joan, *El eco de los pasos*. Paris, Ruedo Ibérico, 1978.
- Historia nacional de Cataluña*. Jaume SOBREQUÉS (dir.). Vol. XI-XVI. Bilbao, Gran Enciclopedia Vasca, 1984.
- «L'Hospitalet antifranquista», dins *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 12 (febrer 1996).
- HURTLEY, Jacqueline, Josep Janés. *el combat per la cultura*. Barcelona, Curial, 1986.

- IVERN, F., *Hospitalet de Llobregat, municipio suburbano*. Barcelona, CSIC, 1960.
- JOVÉ, Marta, «Taller d'associacionisme del barri del Gornal», dins *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 9 (1990).
- MARCÉ, Francesc, *25 imatges de la història de l'Hospitalet*. Barcelona, Banc de Bilbao, 1979
- MARFANY, Joan Lluís, *La cultura del catalanisme*. Barcelona, Empúries, 1995.
- MATAIX, Antoni, «Aproximació a la història del barri de Sanfeliu», *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 3 (1987).
- MASSANA, Carme, *Indústria, ciutat i propietat: política econòmica i propietat urbana a l'àrea de Barcelona, 1901-1939*. Barcelona, Curial, 1985.
- MOLINERO, Carme, Pere YSÀS, «El fracàs de l'obra predilecta del règim», dins *La Joventut a Catalunya al segle XX*. Barcelona, Diputació, 1987
- MOLINERO, Carme, Pere YSÀS, *L'oposició antifeixista a Catalunya*. Barcelona, La Magrana, 1981.
- MOLINERO, Carme, Pere YSÀS, *Patria, justicia y pan. nivell de vida i condicions de treball a Catalunya*. Barcelona, La Magrana, 1985.
- MOLINERO, Carme, Pere YSÀS, *El règim franquista. feixisme, modernització i consens*. Girona, Eumo, 1994.
- MORAL, Ramon, *Diari d'un exiliat*. Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1979.
- MORALES, Josep, «El barri de Sant Josep», dins *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 6 (1986).
- NAVARRO, Ferran, «Els plans de l'Hospitalet», dins *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 8 (1989).
- NADAL, Joaquim, Philippe WOLF, *Història de Catalunya*. Barcelona, Oikos-Tau, 1983.
- NADAL, Jordi, Jordi MALUQUER, *Catalunya, la fàbrica d'Espanya. un segle d'industrialització catalana 1833-1936*. Barcelona, Ajuntament, 1985.
- PÉREZ BARÓ, Albert, *Trenta mesos de col·lectivism a Catalunya*. Barcelona, Ariel, 1974.
- PEIRATS, Josep, *Los anarquistas en la guerra civil*. Madrid, Júcar. [s. a.]
- PEIRATS, Josep, *La C.N.T. en la revolución española*. París, Ruedo Ibérico, 1971, 3 vol.
- RAMON, Jaume, «L'excursionisme a l'Hospitalet», dins *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 6 (1986).
- RIBAS, Josep. *Oposició obrera i resistència a l'inici del període 1951-59*, [inèdit] L'Hospitalet, 1983?, 13 f.
- RIQUER, Borja de, Joan B. CULLA, *El franquisme i la transició democràtica, 1939-1988*. Barcelona, Edicions 62, 1989
- RIUS, Joan, *El meu Josep Janés i Olivé*, L'Hospitalet de Llobregat, Museu d'Història, 1976.
- ROCA, Josep, Enriqueta DÍAZ, «La Torrassa un antecedent de barriada dormitori», dins *L'Avenç*, núm. 28 (juny 1980).
- ROCA, Francesc, *Un viatge útil: de l'auge de 1945-73 a 'la crisi'*. Barcelona, Edicions 62, 1985.
- SALA, Cristina, «Història de l'associacionisme a Collblanc-La Torrassa dins *Quaderns d'Estudi* (Centre d'Estudis de l'Hospitalet), núm. 11 (1995).
- SANTACANA, Carles, *Canvi socioeconòmic i dinàmica política a la Catalunya revolucionària. el cas de l'Hospitalet de Llobregat. 1936-39* (memòria de llicenciatura), [inèdit]. Barcelona, Universitat de Barcelona, 1985.
- SANTACANA, Carles, «Les col·lectivitzacions a l'Hospitalet de Llobregat», dins *Col·lectivitzacions al Baix Llobregat 1936-39*. Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1989.
- SANTACANA, Carles, «Poder local i canvi socioeconòmic: L'Hospitalet de Llobregat, 1936-1939» dins *Identitats* (Museu d'Història de l'Hospitalet), núm. 0 (tardor 1987).
- SANTACANA, Carles, *Victoriosos i derrotats. el franquisme a l'Hospitalet, 1939-1951*. Barcelona, Centre d'E. de l'Hospitalet i Publ. Abadia de Montserrat, 1994 (Col. Llorenç Sans, 6).
- SENTÍS, Carles, «Múrcia exportadora d'homes...», dins *Mirador* (des. 1932-febrer 1933).
- SENTÍS, Carles, *Viatge en transmiserà*. Barcelona, La Campana, 1994.
- SOLÉ I SABATÉ, J. M., *La repressió franquista a Catalunya, 1938-1953*. Barcelona, Edicions 62, 1985.
- SOLÉ I SABATÉ, J. M., Joan VILARROYA, *La repressió a la reaguarda de Catalunya, 1936-1939*. Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1989.
- SOLÉ I SABATÉ, J. M., Joan VILARROYA, *Catalunya sota les bombes, 1936-1939*. Barcelona, Publ. Abadia de Montserrat, 1986.
- TÉLLEZ, Antonio, *Sabaté. la guerrilla urbana*. Barcelona, Plaza y Janés, 1978.
- TERMES, Josep, *De la revolució de setembre a la guerra civil, 1868-1939*. Barcelona, Edicions 62, 1987.
- TERMES, Josep, *La immigració a Catalunya i altres estudis del nacionalisme català*. Barcelona, Empúries, 1984.
- TORIL Núria, Óscar GARCÉS, *El cinema a l'Hospitalet: de l'espectacle de fira a la multisala, 1907-1996*. L'Hospitalet de Llobregat, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 1996 (*Quaderns d'Estudi*; 13-14).
- UCELAY DA CAL, Enric, *La Catalunya populista*. Barcelona, La Magrana, 1982.
- VANDELLÓS, J. A., *La immigració a Catalunya*. Barcelona, Fundació Patxot, 1935.
- VILA, Jesús A., *L'Hospitalet, diez años después*, [inèdit], 1989, 3 vol.
- VILAGRASA, Emiliano, *Una ciudad en marcha. Hospitalet de Llobregat*. L'Hospitalet, [s.n.], 1960.
- VILAR, Pierre, *Catalunya dins l'Espanya moderna*. Vol. 1. Barcelona, Edicions 62, 1964.
- VILAR, Pierre, *Pensar històricament*. València, Edicions 3 i 4, 1995.

Fonts arxivístiques

- Arxiu Capitular de Barcelona (ACB).
Arxiu Central Nacional Sindicalista (Cervera).
Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA).
Arxiu de la Diputació de Barcelona.
Arxiu del Centre Catòlic.
Arxiu de l'Hospitalet, Arxiu Històric AL'H (AH).
Arxiu Diocesà de Barcelona (ADB).
Archivo General de la Administración (Alcalá de Henares).
Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat.
- Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (AHCB).
Arxiu Històric de Protocols de Barcelona (AHPB).
Arxiu Històric de Sants.
Arxiu Històric Govern Civil de Barcelona.
Archivo Histórico Nacional (Sección Guerra Civil, Salamanca).
Arxiu UL CCOO de l'Hospitalet.
BABEL'H (Fons Documental Centre d'Estudis de l'Hospitalet).

Índex d'il·lustracions

- Arxiu d'Etnologia i folklore de Catalunya CSIC, 98, 100.
Arxiu de l'Hospitalet. Arxiu Històric [AL'H (AH)], 10, 11, 12, 13, 20, 21, 24, 25, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 40, 43, 46, 48, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 81, 82, 84, 86, 92, 97, 99, 112, 113, 116, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 131, 134, 139, 141, 148, 149, 151, 152, 161, 164, 166.
Arxiu Històric Ciutat de Barcelona (AHCB), 39, 50, 102, 111, 132, 133, 135, 136, 137, 142.
Arxiu Diocesà de Barcelona [ADB], 14.
Arxiu Diocesà de Vic, 8, 9.
Arxiu Històric de Sants, 89.
Arxiu Històric de Santa Eulàlia, 41, 49, 80, 88, 93, 104, 105, 109, 115, 117, 118, 119, 120, 129, 157, 167, 170, 204.
Centre d'Estudis de l'Hospitalet (CEL'H), 15, 19, 22, 44, 45, 47, 54, 71, 75, 83, 85, 87, 90, 95, 140, 143, 144, 145, 150, 155, 159, 160, 162, 164, 173, 174, 180, 181, 182, 183, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 214, 215.
Govern Civil Arxiu, 63.
Museu Nacional d'Arqueologia de Catalunya, 6.
Museu de l'Hospitalet, 1, 26, 27, 55, 66, 158.
Referències bibliogràfiques extretes de documents repertoriats a BABEL'H (base de dades del CEL'H), 18, 28, 32, 33, 42, 52, 53, 54, 91, 103, 110, 121, 130, 138, 165, 168, 176, 177, 178, 179, 213.
Societat Catalana d'Arqueologia, 3.
Tot l'Hospitalet, 38.

Abarca, Lluís, 156.
AA VV La Florida, 171, 187.
Bonastre, J Ateneu de Cultura Popular, 154.
Brillas, Maria, 101.
Casa Reconciliació, 175.
Castellano, Agustín, 16.
Club Infantil Juvenil Bellvitge, 194.
Club Muntanyenc l'Hospitalet, 153.
Company, fotògraf, 17, 96.
Família Can Ramonet, 51, 106, 107, 108, 114.
Fernández, Pura, 147, 184.
Fotoviva, 169.
Fundació Joan XXIII, 172.
Gomá, E., 146.
Hernández, José, 94.
Mauri, Alfred, 5.
Miret, Magí, 4.
Planell, Marta de, 23.
Solias, J M., 2, 7

Índexs de taules, mapes, gràfics i piràmides

Taules

		Pàgines		Pàgines	
Taula	1. Mantell de dipòsits quaternaris	16	Taula	32. Distribució per barris segons lloc de naixement (1930)	144
»	2. Característiques fisiogràfiques del delta	18	»	33. Població de l'Hospitalet (1897-1940)	144
»	3. Composició hipotètica de la població de l'Hospitalet l'any 1787	69	»	34. Índex de creixement de la població per barris (1887-1940)	144
»	4. Evolució de la població de l'Hospitalet durant el segle XIX	84	»	35. Naturalesa de la població el 1965	152
»	5. Defuncions any 1854	84	»	36. Comparació de la distribució de la població per barris (1960-1970)	152
»	6. Defuncions any 1856	84	»	37. Població de l'Hospitalet (1986-1989)	153
»	7. Evolució de la mortalitat general al Baix Llobregat (1801-1936)	85	»	38. Comparació de les estructures d'edat de l'Hospitalet (1930-1986)	153
»	8. Evolució de la mortalitat infantil al Baix Llobregat (1801-1936)	85	»	39. Naturalesa de la població l'any 1986	153
»	9. Descens de la fecunditat per generacions. L'Hospitalet de Llobregat, 1820-1880	85	»	40. Població segons l'any d'arribada al municipi 1940-1986)	154
»	10. Taula d'ocupacions laborals «dels caps de família») segons el cens de 1857	87	»	41. Coneixement del català (1986)	154
»	11. Aproximació a l'estructura laboral de la massa d'electors de 1868	87	»	42. Grups d'edat i coneixement del català (1986)	154
»	12. Interrogatori sobre la producció agrícola (1857)	97	»	43. Població activa, llocs de treball a l'Hospitalet (1923-1981)	156
»	13. Cultura de la vinya	98	»	44. Superficie agrícola de l'Hospitalet classificada per conreus (1860-1955)	157
»	14. Pagament de la contribució	99	»	45. Estructura industrial l'any 1930	161
»	15. Distribució de la propietat de la terra	99	»	46. Percentatges de cotització dels sectors industrials (1930-1955)	161
»	16. Nombre de teixidors manuals	102	»	47. Percentatges de cotització dels subsectors industrials (1955-1980)	164
»	17. Evolució de la contribució	104	»	48. Comparació dels resultats a les eleccions generals (1931-1936) i comparació dels diferents resultats electorals en aquest mateix període	177
»	18. Percentatge d'ocupació per sectors professionals	105	»	49. Evolució del cens escolar de l'Hospitalet (1931-1944)	187
»	19. Estructura professional de la població de l'Hospitalet (1825)	105	»	50. Relació de centres de treball amb eleccions a jurats d'empresa (setembre 1963)	200
»	20. Estructura social corresponent al sector primari	106	»	51. Parròquies compromeses en el desenvolupament del moviment obrer L'Hospitalet (1965-1975)	202
»	21. Nombre de propietaris de l'Hospitalet amb terres al mateix poble (1875-1905)	106	»	52. Resultats del referèndum 1966 a l'Hospitalet	204
»	22. Obres industrials a fàbriques i instal·lacions de l'Hospitalet (1825-1898)	106	»	53. Creixement de la població (1940-1967)	205
»	23. Preus a l'Hospitalet 1859-1863 (rals/quartera)	107	»	54. Resultats de l'escrutini del 4/10/67 a la Diputació provincial	208
»	24. Preus i jornals (1815-1890)	108	»	55. Eleccions legislatives del 15 juny del 1977	220
»	25. Entitats hospitalenques durant la Restauració	116	»	56. Eleccions legislatives del 15 juny del 1977 a l'Hospitalet	220
»	26. Contribucions aportades pels regidors de l'Ajuntament (1840-1843)	128	»	57. L'atur a l'Hospitalet (1970-1971)	221
»	27. Contribucions aportades pels regidors de l'Ajuntament (1854-1865)	128	»	58. Negociació convenis col·lectius a l'Hospitalet 1976)	221
»	28. Professions dels dirigents progressistes (1868-1873)	128	»	59. Declaració de conflicte col·lectiu (1971-1976)	222
»	29. Comparació del coeficient anyal d'augment en els períodes intercensals entre les poblacions de l'Hospitalet, Barcelona i Catalunya (1900-1986)	139	»	60. Afiliació sindical a l'Hospitalet (1978)	224
»	30. L'Hospitalet 1901-1981. Taxes de natalitat, Mortalitat, Creixement natural, Saldo migratori i Creixement real	140	»	61. Afiliació sindical a l'Hospitalet. Quadre comparatiu dels resultats de les convocatòries de 1977-78 i 1981-82	225
»	31. Naturalesa de la població de l'Hospitalet (1930)	141	»	62. Procés de desafiliació sindical a CCOO de l'Hospitalet	227

Taules (continuació)

		Pàgines		Pàgines	
Taula	63. Expedients de regulació d'ocupació entre l'1 d'octubre i el 31 de desembre de 1976	228	Taula	68. Comissió permanent municipal (1979)	233
»	64. Expedients de crisi presentats entre gener i setembre de 1979	228	»	69. L'Hospitalet. Eleccions al Parlament de Catalunya el 20/3/80	234
»	65. Aturats a l'Hospitalet el gener de 1984	229	»	70. L'Hospitalet. Eleccions legislatives el 20/10/82	235
»	66. Eleccions legislatives 1 març 1979 l'Hospitalet	232	»	71. Eleccions municipals: resultats comparats (1979-1983)	235
»	67. L'Hospitalet. Eleccions municipals 3 d'abril 1979	232	»	72. Eleccions a l'Hospitalet (1984-1995)	239
			»	73. Referèndum OTAN, 1986	240

Mapes

		Pàgines		Pàgines	
Mapa	1. Mapa geològic d'una part del Barcelonès i el Baix Llobregat	17	Mapa	7. Rieres i torrents	24
»	2. El delta del Llobregat al segle XIV	19	»	8. Parròquia de Santa Eulàlia de Provençana. Segle XI	43
»	3. Els braços del Llobregat fins al segle XVIII	20	»	9. Provençana segle XV	57
»	4. La vall baixa del Llobregat durant el Pliocè	21	»	10. L'Hospitalet 1715. Visió a vol d'ocell amb detall d'edificis i relleu geogràfic	64
»	5. El delta del Llobregat al segle I	22			
»	6. Estructura geològica de la vall baixa del Llobregat	22			

Gràfics

		Pàgines		Pàgines	
Gràfic	1. Tall geològic de Sant Pere Màrtir al far del Llobregat	15	Gràfic	3. Evolució de l'esperança de vida, 1850-1910	85
»	2. Representació gràfica de la taula 4	84	»	4. Quinquennis 1900-1980/1	140
			»	5. Quinquennis 1900-1980/1	142

Piràmides

		Pàgines		Pàgines	
Piràmide	1. Població de l'Hospitalet any 1850	86	Piràmide	7. Estructura de la població per sexe i edats. L'Hospitalet 1965	149
»	2. Població de l'Hospitalet any 1860	86	»	8. Estructura de la població per grups d'edats a 1 d'abril de 1986	153
»	3. Població de l'Hospitalet any 1875	86	»	9. Coneixement del català a l'Hospitalet per barris (1986)	156
»	4. Població de l'Hospitalet any 1885	87			
»	5. Població de l'Hospitalet any 1900	87			
»	6. Estructura de la població per edats i sexe. L'Hospitalet 1930.	144	Mapes-Gràfics	1. Naturalesa de la població immigrada (1833-1895)	88